

Mag een Christen zweren?

Vraag:

Hoe ver gaat het verbod om te zweren in Mattheüs 5:33-37 en Jakobus 5:12?

Antwoord:

Het woord van een Christen moet altijd waar zijn (Jak. 5:12). Als ik, om meer de nadruk te leggen op wat ik zeg of beloof, er betuigingen aan toevoeg, of mijn erewoord geef of zweer dat het zo is, geef ik daarmee te kennen dat wat ik normaliter zeg, niet voldoende betrouwbaar is. Dat is een schande voor een Christen, en de Schrift zegt dus dat ons ja echt ja! moet zijn en ons nee nee! 'Wat meer is dan dit, is uit de boze' (Matth. 5:37).

Bij de Joden was dit niet zo. Daar was zelfs een hele filosofie welke eden je houden moest, en welke je gerust mocht breken (Matth. 23:16-23). De Heer velde er het zwaarste oordeel over.

De draagwijdte van genoemde Schriftplaatsen gaat dus erg ver. Het slaat op wat we aan mensen vertellen en wat we hun beloven, en ook op wat we aan God vertellen en Hem beloven (Num. 30:2; Deut. 23:21-22). Prediker 5 zegt daarom dat we niet te snel moeten zijn met onze mond tegenover God, maar dat we als we een gelofte gedaan hebben deze zo gauw mogelijk moeten vervullen: 'want Hij heeft geen welgevallen aan dwazen'. Het is beter niet te beloven dan te beloven en niet te betalen (vs. 4).

Maar hoe groot de draagwijdte van het verbod om te zweren ook is, het is juist niet van kracht voor dat waaraan wij in dit verband gewoonlijk het eerste denken: de eed voor de overheid. Leviticus 5 zegt ons juist dat als de overheid ons onder ede hoort over iets wat we gezien of gehoord hebben, we schuldig zijn als we niet spreken. Toen dan ook de hogepriester met een eedsformule aan de Heer vroeg of Hij de Christus, de Zoon van God, was, antwoordde de Heer, hoewel Hij van tevoren op geen enkele vraag geantwoord had (Matth. 26:62-64). Zie verder bijvoorbeeld Numeri 5:21, 1 Koningen 8:31 en Spreuken 29:24.

Voor ons is het echter geen moeilijke kwestie, omdat de overheid in Nederland meestal genoeg neemt met de belofte dat we de waarheid spreken, als we tóch een bezwaar hebben tegen een eed.

H.L. Heijkoop